

Zoonoos ja toidutekkeline nakkushaiguspuhang

Zoonoosid on mets- ja koduloomade nakkushaigused, mis võivad edasi kanduda inimesele. Samuti võivad inimesed nakatada loomi.

Inimeste tervise kaitse zoonooside puhul on esmatähtis. Toidu kaudu levivad zoonoosid võivad põhjustada probleeme inimestele ning tekitada majanduslikku kahju toidutootmisele ja toiduainetööstusele. Zoonooside puhul on tegu erineva raskusastmega haigustega – ühed tekitavad mööduvaid haigusnähte, kuid teised võivad lõppeda surmaga. Samuti on ohuks zoonoosid, mis levivad inimestele metsloomade ja lemmikloomade populatsioonidelt, nagu näiteks marutaud.

Eestis seiratud zoonoosid ja zoonoossed haigusetkitajad

Zoonoosi nimetus	Toidutekkeline
Brutselloos ja selle tekitajad	jah
Kampülobakterioos ja selle tekitajad	jah
Ehhinokokoos ja selle tekitajad	jah
Listerioos ja selle tekitajad	jah
Salmonelloos ja selle tekitajad	jah
Trihhinelloos ja selle tekitajad	jah
Tuberkuloos, mida põhjustab <i>Mycobacterium bovis</i>	jah
Verotoksiline <i>Escherichia coli</i>	jah
Jersinioos ja selle tekitajad	jah
Enterohemorragiline <i>Escherichia coli</i>	jah
Tüstitserkoos ja selle tekitajad	jah
Transmissiivsed spongiformsed etsefalopaatid	jah
Gripiviirus (lindude gripp)	ei
Marutaud	ei

Veterinaar- ja Toiduametil on võimekus korraldada seiret ka teiste zoonooside ja zoonoossete haigusetkitajate puhul, kui epidemioloogiline olukord seda eeldab.

Zoonoosi levikuks on mitmeid viise. Haigusetkitajad kanduvad inimesele üle otsesel kokkupuutel nakkuse kandajaga nagu näiteks põllumajandus-, mets- või lemmikloom, teine inimene või siis toidu kaudu.

Toiduga võib sattuda meie organismi mitmeid haigustekitajaid, mis põhjustavad halba enesetunnet, palavikku ja oksendamist ning halvimal juhul võib haigus lõppeda surmaga.

Toidutekkeline nakkuspuhang on kahel või enamal inimesel täheldatud haigus- või nakkusjuhtumi esinemine, mille puhul on ühisosaks toidutekkeline nakkusallikas. Toidutekkeliste nakkushaiguspuhangute põhjuse väljaselgitamisega tegelevad Veterinaar- ja Toiduamet ning Terviseamet.

Eestis sageli esinevad toidutekkeliste puhangute haigustekitajad

Viirused	Bakterid	Parasiidid
Kalitsiviirused, sh Norwalk-viirused	<i>Salmonella spp</i>	<i>Cryptosporidium</i>
Rotaviirused	<i>Campylobacter spp</i>	<i>Giardia</i>
Astroviirused	<i>Clostridium botulinum</i>	<i>Echinococcus</i>
A-hepatiidi viirus	<i>Clostridium perfringens</i>	<i>Trichinella spiralis</i>
Flaviviirus (puukentsefaliit)	<i>Enterobacteriaceae spp</i>	
	<i>Shigella spp</i>	
	<i>Vibrio spp</i>	
	<i>Listeria spp</i>	
	<i>Yersinia enterocolitica</i>	
	<i>Brucella spp</i>	
	<i>Staphylococcus aureus</i>	
	<i>Bacillus cereus</i>	
	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	
	<i>Mycobacterium bovis</i>	